

Waarom christenen voor cultuur in het kader van KH 2018? Christelijk geloof is geen garantie voor een beter mens. Maar sociale verantwoordelijkheid en ethiek, verder dan de eigen voorkeur, is een christelijke spin off die de Europese cultuur en samenleving mede heeft gevormd, ook in Fryslân. Dat verdient het licht van de schijnwerper Kulturele Haadsted 2018. Niet in de laatste plaats in een tijd waarin de vraag naar moraal en zingeving actueel is.

1. KH 2018 en christelijke perspectief

Vrijheid van meningsuiting overheerst tegenwoordig in Nederland het even belangrijke grondrecht van vrijheid van godsdienst, schreef FD-columnist Sytze Faber onlangs (Friesch Dagblad, 9 mei 2015). 'Geloof is een privézaak achter de voorkeur,' vindt minister-president Mark Rutte met vele tijdgenoten. De terugloop van kerken en christelijke organisaties verzwakt kennis en besef van de waarde van christelijk geloof voor onze cultuur en samenleving. Dat was misschien ook de achtergrond van de oproep voor 'christenen voor cultuur in KH 2018'. We zien intussen dat de term 'mienskip' in zwang is als het toverwoord van KH 2018: culturele uitingen in 2018 moeten initiatief en stimulans zijn van locale (Friese) gemeenschappen. Daar valt iets voor te zeggen: de locale 'mienskip' is bakermat van elke identiteit van mensen. Toch is KH 2018 internationaal gelanceerd met een bredere kijk op 'mienskip': cultuur van Fryslân manifesteren die ook waarde en betekenis heeft voor de wereld buiten de provincie. KH 2018 wil ook niet blijven steken in eenmalige evenementen, maar het moet zaken van blijvende waarde op gang brengen, dus ook voor 'mienskip' na het feestjaar 2018. Wat mij betreft sluit een christelijke bijdrage aan KH 2018 aan bij deze bredere opvatting. Christelijk is 'iepen mienskip' : open naar de Ander en naar de wereld.

Christelijk perspectief

'Mienskip' in christelijk perspectief kent twee dimensies, die verder reiken dan de locale ervaring. Verbinding met God (=inspiratie hoger dan jezelf) en verbinding met de wereld (= verantwoordelijk burgerschap, sociale rechtvaardigheid, rentmeesterschap). Het kruis als universeel merkteken van christelijk geloof verbeeldt dit: een verticale EN horizontale balk, onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het gaat om God EN wereld; om geloof als persoonlijke inspiratiebron EN als maatschappelijke werkelijkheid. Onbaatzuchtige liefde – voor God en de naaste - geldt als hoogste christelijke norm. Dat laatste is ook wat christenen in de praktijk kunnen delen met andere religies en levensbeschouwingen.

Vergeten christelijk erfgoed

De auteur van dit stuk werkt als historicus en communicatie adviseur (Cronique Communicatie) en als vrijwilliger/ beheerder verbonden met de Bonifatiuskapel in Dokkum. Beide hoedanigheden brachten mij de laatste jaren op het spoor van 'vergeten christelijk erfgoed' van Friese origine. Dat erfgoed moet in het kader van KH 2018 zichtbaar en beleefbaar worden gemaakt. .

Zo is het afwisselende cultuurlandschap, kenmerkend voor Fryslân, te beleven als praktische erfenis van het 'ora et labora' (bid en werk) van middeleeuwse kloosters. Denk aan het coulissenlandschap van de Friese Wouden en het open terpenland tot aan de Waddenkust. Kloosters vestigden zich hier na de kerstening in het kielzog van Bonifatius' en Willebrords missie. In later eeuwen hebben sommige historische figuren uit de Friese en Nederlandse geschiedenis belangrijk bijgedragen aan

christelijk-sociale waarden in onze samenleving. Aan beide invalshoeken , landschappelijk en sociaal, koppelen we hieronder aan voorstellen voor christelijk geïnspireerde bijdragen aan KH 2018.